

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Євген ПАВЛЮК

“ 29 ” серпня 2024 р.

ПРОГРАМА

атестаційного екзамену за професійним спрямуванням викладача фізичного виховання

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.11 Середня освіта (Фізична культура)
Рівень вищої освіти	Другий магістерський
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Фізична культура)
Мова навчання	Українська
Факультет:	Здоров'я, психології, фізичної культури та спорту
Кафедра:	Теорії і методики фізичного виховання і спорту

Програма атестаційного екзамену складена на основі освітньо-професійної програми Середня освіта (Фізична культура) другого магістерського рівня.

Програму склав: _____ д.п.н., професор Олександр СОЛТИК;

Схвалено на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту
Протокол № 1 від “29” серпня 2024 р.

Зав. кафедрою теорії і методики фізичного виховання і спорту _____ Олександр СОЛТИК;

Програма атестаційного екзамену розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Голова вченої ради факультету _____ Євген ПАВЛЮК

Хмельницький 2024

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Підготовка магістра за спеціальністю Середня освіта за предметною спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура) базується на принципах гуманізму, демократизму, особистої відповідальності та пріоритетності загальнолюдських цінностей. Головною метою навчання є формування особистості педагога, здатного розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері фізичної культури за професійним спрямуванням в галузі освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Фізична культура), що передбачає проведення досліджень та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Магістр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Фізична культура) має бути розвиненою, освіченою та інтелігентною людиною, яка може кваліфіковано здійснювати освітню, організаційну, інноваційну, науково-педагогічну та консультативну діяльність у сфері фізичної культури зі здобувачами освіти різного віку, а також сприяти гармонійному розвитку особистості, формуванню життєво-необхідних навичок, розвитку фізичних якостей, зміцненню здоров'я, підготовці до активної трудової діяльності.

Атестація випускників здійснюється у формі двох атестаційних екзаменів: комплексного атестаційного екзамену за професійним спрямуванням вчителя фізичної культури; атестаційного екзамену за професійним спрямуванням викладача фізичного виховання, та завершується видачею диплома встановленого зразка про присудження особі ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: магістр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Фізична культура). Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Атестаційний екзамен за професійним спрямуванням викладача фізичного виховання спрямований на перевірку та оцінку рівня досягнень результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою Середня освіта (Фізична культура). Під час оцінювання акцент зроблено на визначанні оволодіння здобувачем вищої освіти сукупності знань, необхідних для ефективного забезпечення професійної діяльності викладача фізичного виховання закладу вищої освіти.

Атестаційний екзамен складається із двох завдань: теоретичного і практичного.

Теоретичне завдання спрямовано на перевірку рівня засвоєння знань з дисциплін загальної і професійної підготовки; проводиться у тестовій формі публічно перед екзаменаційною комісією. Тестове поле містить завдання з дисциплін: «Психолого-педагогічні основи фізичного виховання в освіті», «Методологія та організація наукових досліджень», «Теорія і методика викладання фізичного виховання у закладах вищої освіти», «Інформаційна культура фахівця фізичної культури і спорту», «Медико-біологічне забезпечення фізичного виховання», «Спортивний менеджмент в освіті».

Виконання практичного завдання спрямовано на встановлення рівня сформованості умінь грамотного підбору відповідних тестів та нормативів для визначення рівня розвитку тих чи інших фізичних якостей (швидкості, витривалості, гнучкості, сили тощо).

ЗМІСТ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ:

➤ Теоретична частина:

(Перелік навчальних дисциплін, на базі яких складається екзамен)

Психолого-педагогічні основи фізичного виховання в освіті

Загальні основи психології та педагогіки вищої школи. Студент як суб'єкт власної навчально-професійної діяльності. Форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти. Технології навчання у закладах вищої освіти. Контроль та оцінювання навчальних досягнень у закладах вищої освіти.

Методологія та організація наукових досліджень

Огляд вітчизняних та зарубіжних інформаційних джерел у галузі фізичної культури і спорту. Принципи наукових досліджень, методологічні підходи, гіпотеза і новизна дослідження. Визначення протиріч, обґрунтування актуальності теми наукової (дослідницької) роботи у сфері фізичної культури. Якісні та кількісні характеристики результатів наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту, відбір та орієнтація молоді до занять різними видами

рухової активності. Характеристика методів дослідження при виконанні курсових робіт магістрів. Структура і оформлення курсових робіт для спеціальності «Середня освіта (Фізична культура)». Академічна доброчесність під час виконання магістерських досліджень.

Теорія і методика викладання фізичного виховання у закладах вищої освіти

Мета, завдання й основи організації процесу фізичного виховання студентів у ЗВО. Організація та проведення занять зі студентами різних медичних груп. Планування і контроль процесу фізичного виховання студентів у ЗВО. Зміст і структура професійно-прикладної фізичної підготовки студентів ЗВО. Особливості організації та проведення самостійних форм занять фізичними вправами студентів. Закордонний досвід організації та проведення занять фізичного виховання студентів ЗВО.

Інформаційна культура фахівця фізичної культури і спорту

Інформаційна культура студента. Розуміння та оцінка інформації в фізичному вихованні: опис основних джерел інформації, їх зміст і достовірність. Пошук фахової інформації в міжнародних науково метричних базах. Найсучасніші підходи до пошуку інформації в професійній діяльності викладача фізичного виховання. Інформаційна етика галузі фізичної культури і спорту, авторське право, плагіат та його форми, академічна доброчесність.

Медико-біологічне забезпечення фізичного виховання

Визначення та оцінка фізичної працездатності аеробної та анаеробної продуктивності та толерантності до фізичних навантажень. Медико-педагогічні спостереження в процесі навчально-тренувальних занять з фізичної культури. Медико-педагогічний контроль занять з фізичного виховання для осіб різних категорій.

Спортивний менеджмент в освіті

Нормативно-правова база сфери фізичної культури і спорту. Підсистема фізичного виховання у закладах освіти в Україні. Майстерність управління фізкультурно-спортивними організаціями. Особистісні якості

успішного спортивного менеджера у закладах освіти. Особливості функціонування Центрів студентського спорту у закладах вищої освіти. Особливості діяльності шкіл сприяння здоров'ю. Організація гурткової та секційної фізкультурно-спортивної роботи у закладах освіти. Менеджмент фізкультурно-спортивного заходу.

➤ **Практична частина:**

Здобувачі вищої освіти відповідно до обраного варіанту отримують завдання підібрати по два тести (нормативи) та охарактеризувати процедуру їх застосування для оцінки певної фізичної якості.

Відповідно до обраного варіанту здобувачам вищої освіти пропонується підібрати тести для визначення рівня розвитку окремих фізичних якостей (швидкість, загальна витривалість, швидко-силові якості, силова витривалість, гнучкість, сила, спритність, координаційні здібності).

В сфері фізичної культури і спорту тестом називають вимір або випробування, що проводиться для визначення стану або здатностей спортсмена (учня).

Підбір та опис тесту потрібно виконувати за наступною формою:

Тест № _____ (Назва тесту)

Визначення мети тестування: _____ (Зазначаємо для оцінки яких фізичної якостей застосовуємо даний тест);

Контингент обстежуваних: _____ (Зазначаємо вік, стать);

Обладнання і матеріали: _____ (Зазначаємо перелік необхідних засобів та обладнання для проведення тестування, зокрема: розташування, кількість, технічні характеристики. В цьому ж пункті вказуємо при потребі наявність необхідного приміщення, спортивного майданчику, бігової доріжки, басейну тощо).

Порядок виконання тесту: _____ (Зазначаємо вихідне положення, наступні дії).

Методичні поради щодо виконання тесту: _____ (В методичних порадах варто вказати на найбільш типові порушення, які можуть виникати при виконання вправи, максимально акцентувати увагу на особливостях виконання тих чи інших рухів, при потребі провести відповідну розминку, дотримуватися стандартної процедури тесту (по тривалості, підбору вправ, послідовності їхнього виконання). При виконання тестів, які виконуються на рівні максимальних можливостей потрібно відповідно мотивувати обстежуваного для виконання вправи на максимально можливий результат тощо).

Спосіб оцінювання результатів: _____ (Вказуємо в яких величинах визначається результат тестування, наприклад: кількість повторень, час виконання вправи, довжина дистанції тощо).

Приклад опису тесту:

Тест №1 (Віджимання на гімнастичних брусах)

Визначення мети тестування: тест використовується для оцінки рівня розвитку силової витривалості.

Контингент обстежуваних: особи чоловічої статі віком 17-23 років (студентська молодь).

Обладнання і матеріали: паралельні бруси; їхня висота відносно підлоги така, щоб випробуваний будь-якого росту, виконуючи вправу не торкався ногами підлоги.

Порядок виконання тесту: вихідне положення – упор на прямих руках. Згинаючи руки в ліктях, опуститися вниз до повного згинання. Потім випрямити руки, прийнявши Вихідне положення. При виконанні вправи тіло тримати у вертикальному положенні, розгойдування не допускається. Виконати максимальну кількість повторень (до відмови).

Методичні поради щодо виконання тесту: Під час виконання тесту слідкуємо за тим, щоб здійснювалося максимальне згинання і розгинання рук. Тіло має бути випрямлене, ноги прямі і не згинаються у колінних суглобах. Також забороняється розхитуватися, здійснювати інерційні рухи, дригання ногами. Пауза відпочинку між окремими руховими діями не повинна бути

тривалою (не більше 3 секунд). При виконання тесту обстежуваний виконує відповідні команди і рекомендації тестувальника. При наявності помилок або неправильних рухів, обстежуваному роблять зауваження. Якщо помилки не враховуються під час наступних рухових дій відлік не продовжується до тих пір поки особа не почне виконувати рухові елементи вірно. підрахунок повторів тесту завершується, при зупинці обстежуваного. Особа, яка проводить вимірювання повинна слідкувати за діями обстежуваного і вносити при потребі корективи. При потребі можна підтримувати обстежуваного рукою, якщо він починає розхитуватись.

Спосіб оцінювання результатів: Під час тесту рахуємо кількість повторень вправи. Оцінка залежить від кількості повторень тесту за визначеною шкалою. Чим особа змогла більше виконати повторень, тим оцінка краще.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗДАЧІ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Для забезпечення точності вимірювання досягнень студентів тестове поле атестаційного екзамену складає понад 400 тестів. Загалом усі подані тести рівномірно розкривають основний зміст загальних і фахових дисциплін, винесених для оцінювання рівня професійної підготовленості. На основі тестового поля індивідуально для кожного студента формуються білети, які містять 50 тестів зібраних у випадковому порядку (див. додаток А). У кожному тесті з поданих варіантів відповідей лише одна є вірною. Загалом за кожную правильну відповідь студенту нараховується 0,1 бала. При вірному розв'язанні усіх тестових завдань студенту нараховується 5.0 бала. У випадку правильного розв'язання менше 30 тестів студент отримує оцінку менше 3.0, що вказує на незадовільний рівень теоретичної підготовленості та засвоєння знань з дисциплін загальної і професійної підготовки.

Оцінювання результатів тестування комплексного атестаційного екзамену здійснюється за національною чотирибальною шкалою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”) відповідно до норм оцінювання поданих у таблиці.

Оцінка за національною шкалою	Сума набраних балів під час тестування.
Відмінно	4,5 – 5,0
Добре	3,5 – 4,4
Задовільно	3,0 – 3,4
Незадовільно	0 – 2,9

Практична частина атестаційного екзамену оцінюється на основі повноти та відповідності представленого матеріалу завданням, згідно обраного варіанту.

При оцінюванні звертається увага на відповідності обраних тестів для характеристики розвитку тієї чи іншої фізичної якості, грамотності і повноті опису тесту, наявності і повноті методичних рекомендацій і порад.

Оцінку «відмінно» за практичну частину атестаційного екзамену здобувач вищої освіти отримує за правильно підібрані тести, які дозволяють перевірити розвиток заданих фізичних якостей. Звертається увага щодо відповідності фізичних навантажень можливостям учнів (студентів) із врахуванням віку та статі. Опис тесту повинен містити детальні методичні поради щодо правильності застосування тесту.

Оцінку «добре» студент отримує за повне виконання практичного завдання. Тести підбрано грамотно, проте в їх описі можуть бути окремі неточності, наявні дві–три несуттєві помилки. В методичних рекомендаціях представлена неповна інформація щодо правильності виконання тесту, або його оцінювання.

Оцінку «Задовільно» студент отримує за розроблений опис тестів, які містять багато неточностей або суттєві помилки. Зокрема тест не дозволяє повноцінно оцінити прояв заданої фізичної якості, не відповідає віковим або статевим вимогам. Підібрані тести погано сприяють встановленню рівня розвитку фізичної якості. Методичні рекомендації в недостатній мірі допомагають кращому і вірному виконанню тестів.

Оцінку «Незадовільно» здобувач вищої освіти отримує при хаотичному представленні матеріалу, підібрані тести не сприяють вирішенню поставлених завдань, методичні рекомендації не дають належної інформації щодо грамотності їх застосування або взагалі відсутні. Характер тесту не відповідає можливостям обстежуваних.

Підсумкова оцінка за атестаційний екзамен розраховується із врахуванням вагових коефіцієнтів, поданих у таблиці.

Таблиця 1. Вагові коефіцієнти оцінювання атестаційного екзамену

	Теоретична спрямованість (От)	Практична спрямованість (Опр)
Вагові коефіцієнти	0,5	0,5

Підсумковий бал розраховується як сума добутків вагових коефіцієнтів з відповідними оцінками: **$O = 0,5 * O_{т} + 0,5 * O_{пр}$**

Загальна підсумкова оцінка за атестаційних екзамен виставляється за національною чотирибальною шкалою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”) відповідно до шкали ЄКТС.

Оцінка за національною шкалою	Інтервальна шкала	Оцінка за шкалою ЄКТС
Відмінно	4,75–5,00	A
Добре	4,25–4,74	B
Добре	3,75–4,24	C
Задовільно	3,25–3,74	D
Задовільно	3,00–3,24	E
Незадовільно	2,00–2,99	FX
Незадовільно	0,00–1,99	F

ПРИКЛАД ТЕСТІВ ВИНЕСЕНИХ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

1. *Динамічна система знань, які розкривають нові явища в суспільстві з метою використання їх у практичній діяльності людей, що виражається в точних категоріях та має точну структуру називається:*

- а) наука
- б) освіта
- в) педагогіка

2. *Якої класифікації наук не існує*

- а) культурні науки
- б) педагогічні науки
- в) фізичне виховання та спорт
- г) соціологічні науки

3. *Вчення про систему методів наукового пізнання називається:*

- а) методологія
- б) педагогічний експеримент
- в) гносеологія
- г) моделювання

4. *Метод наукового пізнання, що ґрунтується на заміні предмета або явища, які досліджуються, на їх аналог – модель, що містить істотні риси оригіналу:*

- а) моделювання
- б) вимірювання
- в) експеримент

5. *Вкажіть неправильну відповідь. У спортивній діяльності використовують найбільш поширені моделі?*

- а) оригінальні
- б) узагальнені
- в) групові
- г) індивідуальні

6. *Як називаються моделі, що розробляються для окремих спортсменів й опираються на дані тривалих досліджень, індивідуального прогнозування структури змагальної діяльності і підготовленості окремого спортсмена?*

- а) індивідуальні

- б) узагальнені
- в) групові
- г) оригінальні

7. Предмет науки – це:

- а) уявлення відповідних суб'єктів пізнання про виділену ними частину явленого світу, яка вивчається (чи повинна вивчатись) цією наукою безпосередньо і цілеспрямовано із чітким розумінням цілей та кута зору такого вивчення
- б) пов'язані між собою форми руху
- в) форми мислення

8. Виберіть найбільш повну відповідь. Знання мають науковий характер лише тоді, коли?

- а) від сукупності фактів здійснюється перехід до закономірностей
- б) відбувається опис і спостереження за фактами
- в) вдосконалюється життєвий досвід науковця
- г) всі зазначені вище

9. Вкажіть найбільш повну відповідь. Основні показники сучасного наукового дослідження – це

- а) всі зазначені
- б) новизна обраного питання й отриманого результату
- в) практична значущість досягнутих результатів
- г) доказовість й обґрунтованість виявлених фактів

10. Як співвідносяться між собою об'єкт та предмет дослідження?

- а) предмет розкриває, властивості, якості об'єкта
- б) об'єкт знаходиться в межах предмета
- в) предмет відповідає об'єкту
- г) об'єкт дублює предмет